

Legal Alert

Program *leniency*, czyli jak uniknąć kary za naruszenie reguł konkurencji

Marzec 2009

W dniu 24 lutego br. weszło w życie polskie Rozporządzenie w sprawie programu *leniency*. Wydane zostały także Wytyczne w sprawie łagodzenia kar – praktyczny przewodnik dla przedsiębiorców na temat możliwości, jakie daje program *leniency*.

Funkcjonujący w Polsce od 4 lat program *leniency* wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych, gdzie jego koncepcja została opracowana pod koniec lat 70-tych. Wydział Antymonopolowy amerykańskiego Departamentu Sprawiedliwości zaproponował wówczas przełomowe rozwiązanie w dziedzinie wykrywania niedozwolonych porozumień pomiędzy przedsiębiorcami. Zamiast iść drogą zwiększania uprawnień śledczych organów antymonopolowych, Departament Sprawiedliwości postanowił złamać solidarność pomiędzy uczestniczącymi w zмовach przedsiębiorcami. Zgodnie z zasadą „kto pierwszy ten lepszy” zaproponował całkowite zwolnienie od kar temu przedsiębiorcy, który jako pierwszy zawiadomi o zмовie, w której uczestniczy. Program ten nazwano *leniency*, czyli pobłażliwość. Założenia, na których się opiera, można przyrównać do instytucji świadka koronnego w prawie karnym. Od momentu jego reformy w 1993 r. program *leniency* stał się najskuteczniejszym narzędziem dochodzeniowym, jakim dysponuje amerykański Departament Sprawiedliwości.

Podstawowe założenia polskiego programu *leniency* oraz najważniejsze zmiany wprowadzone przez nowe Rozporządzenie:

- **Kto może skorzystać z programu *leniency*?**

Przedsiębiorca, który bierze lub brał w przeszłości udział w porozumieniu ograniczającym konkurencję.

- **Jakich porozumień dotyczy program *leniency*?**

Wniosek o objęcie programem *leniency* może być złożony zarówno w stosunku do porozumień pomiędzy konkurentami (np. producent – producent), jak i porozumień pomiędzy niekonkurującymi ze sobą przedsiębiorcami, działającymi na różnych szczeblach obrotu (np. producent – dostawca).

- **W jakim stopniu zostanie zmniejszona kara?**

Pierwszy zgłaszający naruszenie przedsiębiorca może zostać całkowicie zwolniony od kary, która zostałaby na niego nałożona. Drugi wnioskodawca może otrzymać zwolnienie nieprzekraczające 50% kary, trzeci w kolejności – 30%, zaś pozostali nie więcej niż po 20%.

- **Jakie informacje musi dostarczyć przedsiębiorca?**

Są to m.in. informacje o uczestnikach porozumienia, czasie trwania, jego celu, terytorium. Nowe Rozporządzenie w sprawie programu *leniency* dokładnie określa zakres wymaganych informacji.

- **Czy wniosek o objęcie programem *leniency* musi zawierać wszystkie informacje wymagane przez UOKiK?**

Nowe Rozporządzenie umożliwia przedsiębiorcy złożenie wniosku nawet w przypadku, gdy przedsiębiorca nie posiada wszystkich wymaganych informacji. W tej sytuacji należy złożyć wniosek skrócony, który pozwala przedsiębiorcy zająć „miejsce w kolejce”. Wniosek skrócony przyjmowany jest warunkowo, co oznacza, że musi być uzupełniony w określonym terminie.

- **Co należy dołączyć do wniosku o *leniency*?**

Do wniosku należy dołączyć oświadczenie o zaprzestaniu uczestnictwa w zakazanym porozumieniu, określające termin zaprzestania, a także oświadczenie, że przedsiębiorca nie był inicjatorem porozumienia i nie nakłaniał innych przedsiębiorców do uczestnictwa w porozumieniu.

- **Jakie korzyści uzyskuje przedsiębiorca składając tzw. wniosek uproszczony?**

Jeśli porozumienie dotyczy terytorium co najmniej trzech państw członkowskich UE przedsiębiorca może złożyć wniosek o objęcie programem *leniency* do Komisji Europejskiej. Jeśli porozumienie dotyczy także terytorium Polski, przedsiębiorca może w tym samym czasie złożyć wniosek uproszczony do UOKiK w celu „zabezpieczenia miejsca w kolejce” na wypadek, gdyby polski organ ochrony konkurencji zdecydował się wszcząć postępowanie w sprawie.

Kontakt:
Pola Ciupa
pola.ciupa@wierzbowski.pl
+48 22 50 50 780

